

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	44449
Nom	Intervenció primerenca
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2211 - M.U. en Psicopedagogia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2211 - M.U. en Psicopedagogia	2 - Formació comuna II	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
CORREA GHISAYS, PATRICIA MARIA	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació
ROCABERT BEUT, ESPERANZA	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació

RESUM

Fa més de 30 anys comencen a Espanya les primeres experiències d'atenció primerenca. Des d'aquest moment el concepte d'atenció primerenca ha anat evolucionant al llarg dels anys per adaptar-se a les diferents realitats, des d'un model clàssic basat només en el tractament de la discapacitat des dels Serveis Socials fins arribar al model actual en què es considera l'Atenció Primerenca com un mitjà de prevenció de la discapacitat i es centra en el xiquet i el seu entorn. Des d'aquesta concepció, es considera la globalitat del xiquet tenint en compte els aspectes intrapersonals, biològics, psicosocials i educatius, propis de cada individu i els interpersonals relacionats amb el seu propi entorn: família, escola, cultura i context social. En el nostre cas, entenem per atenció primerenca el conjunt d'actuacions planificades (1) de caràcter global (2) i interdisciplinari (3) dirigides a la població infantil de 0-6 anys (4), a la família i el seu entorn, que tenen per objectiu donar resposta el més aviat possible a les necessitats transitòries (5) o permanents (6) que presentin els nens amb trastorns en el seu desenvolupament o que tinguin risc de patir-los.

El principal objectiu de l'atenció primerenca és que els xiquets que presenten trastorns en el seu desenvolupament o que estiguen en risc de patir-los, puguem rebre, seguint un model que considera els aspectes biopsicosocials, tot allò que des de la vessant preventiva i assistencial puga potenciar la seua capacitat de desenvolupament i benestar, possibilitant de la forma més completa la seva integració en el medi familiar, escolar i social, així com la seva autonomia personal. L'evolució dels xiquets amb alteracions en el seu desenvolupament depèn en gran mesura de la data de detecció i del moment de l'inici de l'atenció primerenca. El terme *primerenc* significa començar el més aviat possible, és a dir, en el mateix moment del naixement o en els primers mesos, no esperar per començar la intervenció. *Estímul* és tot acte, paraula, objecte, acció que desperta l'interès en el xiquet i el mobilitza a realitzar una acció. No podem transmetre passivament l'aprenentatge en un xiquet. Hi ha ocasions en el que en lloc d'*estimular* convé ajudar al nen a aprendre a inhibir el seu comportament, a controlar algunes conductes (Francisco Alcantud Marín, 2013).

- (1) Actuacions planificades: son aquelles que reuneixen i estructuren els diferents elements mitjançant una adequada definició d'objectius i metes, i una sistematització de les actuacions proposades, i que utilitzen i disposen dels recursos necessaris per a aquesta finalitat.
- (2) Amb caràcter global, és dir, que prevé tots els aspectes del propi xiquet, així com els del seu entorn (familiar, de salut, educatiu, social, etc.).
- (3) Interdisciplinària és la implicació coordinada entre els professionals de les àrees de Salut, Educativa i Serveis Socials.
- (4) La llei estableix el dret a rebre atenció de 0 a 6 anys, encara que estem a l'espera del desenvolupament legislatiu corresponent a la Comunitat Valenciana.
- (5) Transitòries: son les necessitats que tenen una durada determinada en la vida del xiquet, amb una incidència funcional variable, segons la seva evolució.

Permanents

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Al finalitzar el curs dels estudiants haurien de:

- Conèixer les característiques diferencials i models d'intervenció existents en atenció primerenca.
- Saber utilitzar eines d'observació, avaluació i diagnòstic del desenvolupament infantil i determinar la necessitat o no d'intervenir de forma primerenca.
- Saber utilitzar diferents recursos per a l'estimulació primerenca de nens de 0 a 12 anys.
- Ser capaces de dissenyar activitats per al desenvolupament primerenc de nens de 0 a 12 anys.

Ser capaces d'orientar a les famílies sobre com estimular de forma primerenca als seus fills.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Conceptes generals

Tema 1: Conceptes generals.

- 1.1. Marc conceptual i normatiu.
- 1.2. Prevenció. Nivells de prevenció.
- 1.3. Àmbits d'actuació: escola, família, centres privats i públics.
- 1.4. Detecció, avaluació i diagnòstic en Atenció Primerenca.

2. Estimulació del desenvolupament infantil

Tema 2: Estimulació del desenvolupament infantil.

- 2.1. Estimulació prenatal.
- 2.2. Estimulació sensorial.
- 2.3. Estimulació motora.
- 2.3. Estimulació cognitiva.
- 2.4. Estimulació lingüística.
- 2.5. Estimulació psico-afectiva i social.

3. Intervenció primerenca de xiquets amb trastorns

Tema 3: Intervenció primerenca (IP) de xiquets amb trastorns.

- 3.3. I.P. en xiquets amb discapacitat intel·lectual.
- 3.4. I.P. en xiquets amb trastorns de l'espectre autista.
- 3.5. I.P. en xiquets amb dèficit d'atenció amb hiperactivitat.
- 3.6. I.P. en xiquets amb trastorns de l'aprenentatge.
- 3.7. I.P. en xiquets amb trastorns de la comunicació.

4. Altres intervencions primerenques

Tema 4: Altres intervencions primerenques (I.P.):

- 4.1. I.P. en xiquets en risc d'exclusió social.
- 4.2. I.P. en xiquets amb discapacitats sensorials.
- 4.3. I.P. en xiquets amb discapacitats motores.
- 4.4. I.P. en xiquets amb malalties cròniques.
- 4.5. I.P. en xiquets amb excepcionalitat cognitiva i altes capacitats.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	20,50	100
Pràctiques en aula	8,50	100
Seminaris	4,00	100
Elaboració de treballs en grup	30,00	0
Elaboració de treballs individuals	30,00	0
Lectures de material complementari	20,00	0
TOTAL	113,00	

METODOLOGIA DOCENT

Es combinaran diversos mètodes actius. Els conceptes de cada bloc s'introdueixen durant les classes presencials de forma participativa, combinant l'exposició d'exemples i casos pràctics. La temporalització no és cronològica, ja que s'extrauran les activitats i els continguts de diferents blocs al mateix temps. Les sessions seran sempre teòricopràctiques. La participació dels estudiants es considera indispensable. Les activitats pràctiques seran individuals o en grup per a poder complir amb les competències específiques. Considerant les característiques del curs, és important atendre capacitats i competències actitudinals, com el respecte expositiu, creatiu i interpretatiu, treball cooperatiu, actituds i valors implícits en el desenvolupament de les activitats pràctiques. Es farà ús de la plataforma d'Aula Virtual de forma complementària a les classes presencials. S'utilitzarà la tutoria virtual per mitjà de correu electrònic i s'intentarà donar retroalimentació puntual a tots els treballs presentats pels alumnes.

AVALUACIÓ

Els procediments d'avaluació contemplaran:

- a) Seguiment: serà continuat i basat en les activitats desenvolupades en les sessions presencials i / o no presencials. Ha d'aconseguir un mínim del 70% en les activitats i tindran un pes del 40% en la qualificació final. En cas d'incompliment d'aquest requisit en primera convocatòria, l'alumne haurà de realitzar i superar en segona convocatòria una prova d'avaluació addicional sobre les competències treballades en les activitats. Es valorarà l'assistència i la participació en classe.
- b) Treball final: inclou un informe escrit i una exposició en classe. Aquest treball grupal tindrà un pes del 30% en la qualificació final. L'incompliment d'aquest requisit no serà recuperable en segona convocatòria. Per tant, aquells alumnes que no ho haguen realitzat en primera convocatòria tindran una qualificació màxima final de 7 punts en segona convocatòria.
- c) Examen: es realitzarà un examen de preguntes objectives amb respostes múltiples i / o de desenvolupament, que consistirà en la realització d'una prova escrita. Aquesta prova tindrà un pes del 30% en la qualificació final, a més s'ha d'aconseguir un mínim de domini del 50% per superar l'assignatura. Aquest requisit és recuperable en segona convocatòria.

Si en primera convocatòria no es supera alguna part de l'avaluació, es conservaran les qualificacions obtingudes en els apartats ja superats per a segona convocatòria.

REFERÈNCIES

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Contenidos

Se mantienen los contenidos recogidos en la guía docente original de la materia.

2. Volumen de trabajo y planificación temporal de la docencia

Dada la modalidad híbrida de desarrollo de la docencia aprobada por la CCA del master, se incrementará el tiempo de dedicación de los estudiantes al desarrollo de las actividades no presenciales respecto al considerado en la guía docente original. De este modo, dado que el estudiante asistirá al 50% de las clases presenciales previstas en la guía original, el volumen de trabajo no presencial se incrementará en un 50% a lo destacado en esta última, quedando distribuido en su conjunto del siguiente modo:

ADENDA / ACTIVIDAD	Horas	% Presencial
Clases de teoría	20.00	50
Prácticas en aula	13.00	50
Elaboración de trabajos en grupo	30.00	0
Elaboración de trabajos individuales	30.00	0
Estudio y trabajo autónomo	20.00	0
TOTAL	113.00	--

3. Metodología docente

Siempre respetando los principios básicos destacados en la guía docente original, dado el modelo híbrido de docencia basado en semanas alternas planteado para el primer cuatrimestre del curso 2021-22, cada semana la mitad de los alumnos del grupo asistirán presencialmente a las clases, mientras que la otra mitad trabajará autónomamente a distancia/online desarrollando las actividades y tareas. La semana siguiente se invertirá la dinámica presencial/online entre ellos. Adicionalmente, se consideran dos aspectos complementarios: (a) Se especificará un día y hora concreta semanal para efectuar tutorías online para quienes cada semana trabajen de forma autónoma no presencial, al margen del programa de tutorías virtual; (b) Las tareas y actividades desarrolladas por los estudiantes de forma autónoma no presencial durante una semana se pondrán en común en las clases presenciales de la semana siguiente.

Para el desarrollo y supervisión de las actividades online se utilizarán las herramientas disponibles en Aula Virtual de la Universitat de València. Los materiales correspondientes se subirán (y/o se proporcionará un enlace a los mismos) al Aula virtual, así como las actividades y sus correspondientes instrucciones de realización. Entre los potenciales materiales docentes a considerar para el desarrollo de actividades destacan (1) documentos de trabajo, (2) enlaces a materiales, lecturas, videos y otros recursos web, (3) presentaciones locutadas o con información complementaria, (4) documentos con actividades y trabajos/proyectos a desarrollar, así como (5) modelos que sirvan como guía/orientación para el desarrollo de trabajos e informes.

Tal como se indicó más arriba, aunque se mantiene el sistema de tutorías virtuales individuales a través del correo electrónico institucional de la universidad, también se desarrollará una tutoría semanal grupal voluntaria para los estudiantes mediante videoconferencia en el horario previamente especificado, o bien se considerará a través del foro de discusión del aula virtual para promover el debate y/o solventar dudas que puedan surgir en el estudio y/o desarrollo de las actividades y trabajos/proyectos a desarrollar.

En el caso de que resultara necesario modificar las condiciones de desarrollo de la materia de una modalidad híbrida a una modalidad totalmente a distancia en función de las directrices de seguridad estipuladas por las autoridades sanitarias ante una posible situación de regresión sanitaria, se utilizarían idénticos recursos a los destacados en el modelo híbrido para el desarrollo y supervisión de las actividades no presenciales, aunque priorizando el desarrollo de sesiones síncronas con el estudiantado en el horario especificado para la presencialidad del grupo (al menos una sesión semanal).

4. Evaluación

Se mantienen los requisitos y evidencias de evaluación consideradas en la guía docente original, así como el peso relativo de las mismas en la calificación final de la materia. En la segunda convocatoria las actividades de aprendizaje preparatorias y de aula siguen considerándose no recuperables.

Sólo en el caso de que resultara necesario modificar las condiciones de desarrollo de la prueba de examen en función de las directrices de seguridad estipuladas ante una situación de regresión sanitaria, pasando de la previsión inicial de realización presencial de la misma en el marco del modelo híbrido de desarrollo de la materia a una modalidad de evaluación a distancia, se utilizarían los recursos del Aula Virtual de la UV. Más específicamente, la prueba estaría disponible como Tarea en el aula virtual de la materia en la fecha y hora estipulada para su realización, debiendo ser descargada por el estudiante en su ordenador personal, debidamente cumplimentada y subida de nuevo al aula virtual en el tiempo marcado para su realización. En el caso de que resultara imprescindible realizar la prueba de examen de forma online, si algún estudiante no dispusiera de los medios para establecer las conexiones pertinentes y acceder al aula virtual, o bien si se produjera en el desarrollo del mismo un error fehaciente de conexión atribuible a sobrecarga o caída de la red/aula virtual, debería contactar por correo electrónico de forma inmediata para comunicarle esta cuestión, estudiándose en cada caso la posibilidad de realizar la prueba de forma oral con posterioridad siempre tras comprobar los problemas de sobrecarga/caída de la red/aula virtual en el

periodo de realización del examen.

5. Bibliografía

Se mantiene la bibliografía considerada en la guía original. En el caso de que por razones sanitarias resultara necesario desarrollar la materia totalmente a distancia, se sustituiría por materiales, apuntes y transparencias con información complementaria, así como por artículos disponibles en abierto o en las bases de datos que tiene suscrita la UV (requiere VPN).